

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра публічного управління, менеджменту інноваційної діяльності та
дорадництва

ЗАТВЕРДЖЕНО

ННІ неперервної освіти

«22» червня_2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЦИФРОВА ДЕРЖАВА ТА Е-ДЕМОКРАТІЯ»**

Галузь знань	<u>Д «Бізнес, адміністрування та право»</u>
Спеціальність	<u>D4 «Публічне управління та адміністрування»</u>
Освітня програма	<u>«Публічне управління та адміністрування»</u>
ННІ	<u>неперервної освіти</u>
Розробники:	<u>Сергій ЗАМІДРА, доктор філософії з публічного управління, старший викладач кафедри публічного управління, менеджменту інноваційної діяльності та дорадництва ННІ неперервної освіти НУБІП України</u> (посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2026 р.

Опис навчальної дисципліни

Дисципліна «Цифрова держава та е-демократія» є обов'язковою складовою освітньо-професійної програми підготовки магістрів спеціальності D4 «Публічне управління та адміністрування» та спрямована на реалізацію її загальних (ЗК) і фахових (СК) компетентностей у частині цифрової трансформації публічного сектору. Курс інтегрує теоретичні засади цифрової держави, електронного урядування та е-демократії, правові й організаційні рамки управління інформаційною сферою, використання державних цифрових платформ, реєстрів та інформаційних систем, а також засади інформаційної безпеки та кіберстійкості органів публічної влади в умовах воєнного стану, післявоєнної відбудови та євроінтеграції. Вивчення дисципліни забезпечує формування у здобувачів загальних компетентностей щодо критичного мислення, здатності до навчання впродовж життя, ефективної комунікації та відповідального використання цифрових технологій, а також фахових компетентностей з аналізу, проектування та впровадження систем е-урядування, е-демократії та цифрових сервісів на різних рівнях публічного управління. Курс формує готовність випускника застосовувати цифрові платформи, дані, е послуги та інструменти е участі для підвищення прозорості, підзвітності й ефективності органів влади, підтримки цифрового розвитку громад у контексті децентралізації та досягнення цілей європейської інтеграції, визначених ОПІ НУБіП України.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь

Освітній ступінь	Другого (магістерського) ОП
Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право
Спеціальність	D4 Публічне управління та адміністрування
Освітня програма	Публічне управління та адміністрування
Факультет/ННІ	ННІ неперервної освіти

Характеристика навчальної дисципліни

Вид	Обов'язкова
Загальна кількість годин	150
Кількість кредитів ECTS	5
Кількість змістових модулів	2
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-
Форма контролю	Екзамен

Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти (повний термін навчання)

	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	1	1
Семестр	1	1
Лекційні заняття	15 год.	8 год.
Лабораторні роботи	-	-
Практичні, семінарські заняття	30 год.	16 год.
Самостійна робота	105 год.	126 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	3 год.	-
Форма контролю	Екзамен	Екзамен

Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета: Мета курсу – забезпечити майбутніх фахівців поглибленими знаннями з цифрової держави, електронного (цифрового) урядування та е-демократії в контексті глобальних трансформацій, воєнного стану й розвитку інформаційного суспільства в Україні, а також покращити розуміння теоретичного і практичного значення процесів публічного управління та адміністрування, що дозволить у майбутньому застосовувати сучасні цифрові технології, платформи та реєстри для реалізації публічно-управлінських функцій і розвитку сервісної держави. Об'єктом вивчення є механізми управління інформаційною сферою та цифровою трансформацією в Україні: інформатизація, розбудова цифрової держави, інформаційного суспільства, суспільства знань, відкрите та електронне урядування, е-демократія, а також управління в умовах воєнного стану, післявоєнної відбудови та євроінтеграції. Предметом вивчення є публічне управління та адміністрування процесами впровадження і функціонування електронного урядування, е-демократії, цифрових платформ та інфраструктур (реєстри, інформаційні системи, GIS, ІІІ рішення) на національному, регіональному та місцевому рівнях. Завдання вивчення навчальної дисципліни: - сформувати, розширити й поглибити теоретичні і практичні знання, уміння та навички з електронного (цифрового) урядування, е-демократії та цифрової держави; - опанувати теоретичні засади публічного управління інформаційною сферою, цифровою трансформацією, е-урядуванням та е-демократією, включаючи моделі від e-Government 1.0 до Врядування

як платформи (Government as a Platform); - сформувати навички самостійної роботи з традиційною літературою, цифровими інформаційними джерелами та ресурсами в Інтернеті щодо інформатизації суспільства, е-урядування, е-демократії та цифрової трансформації громад; - зорієнтувати в системі основних понять і термінів з публічного управління та адміністрування, цифрової держави, е-урядування, е-демократії, інформаційної безпеки та кіберстійкості; - вивчити правові, інституційні та організаційні засади е-урядування, е-демократії та цифрової держави в Україні, з урахуванням воєнного стану та європейської інтеграції; - розвинути логічне та аналітичне мислення щодо становлення та розвитку інформаційного суспільства, суспільства знань і цифрової держави; - визначити роль інформаційних ресурсів, даних, інформаційних та інноваційних технологій (у тому числі GIS, ІІІ, цифрових платформ) в умовах розбудови інформаційного суспільства та цифрової економіки; - сформувати вміння аналізувати наявний стан забезпечення інформаційними ресурсами, цифровими сервісами та платформами органів публічної влади; - зорієнтувати в особливостях розвитку е-урядування, е-демократії та цифрової трансформації в Україні на державному, регіональному та місцевому рівнях, включаючи післявоєнну відбудову громад; - навчити використовувати набуті знання з е-урядування, е-демократії та цифрових інструментів на практиці в діяльності органів влади, органів місцевого самоврядування та інституцій громадянського суспільства; - сформувати практичні навички з надання адміністративних послуг в системі публічного управління, е-урядування та цифрових сервісів, у тому числі з використанням державних платформ і реєстрів; - розвинути здатність оцінювати стан ведення органами влади своїх електронних інформаційних ресурсів, рівень кіберстійкості та готовність до впровадження сучасних цифрових технологій; - сформувати критичне та етичне ставлення до використання даних, ІІІ та цифрових сервісів у публічному управлінні, орієнтувати на врахування прав громадян та цифрової інклюзії.

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню «Цифрова держава та е-демократія» (за їх наявності)

Набуття компетентностей

ЗК2 — Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК5 — Здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології.

СК1 — Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти.

СКЗ — Здатність організовувати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій, зокрема розробляти заходи щодо впровадження електронного урядування в різних сферах публічного управління та адміністрування.

СК8 — Здатність розробляти стратегічні документи розвитку соціально-економічних систем на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях

Програмні результати навчання

ПРН4 — Використовувати сучасні статистичні методи, моделі, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення для розв’язання складних задач публічного управління та адміністрування.

ПРН5 — Визначати пріоритетні напрями впровадження електронного урядування та розвитку електронної демократії.

ПРН8 — Уміти здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою позицію, використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм.

Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма)						Кількість годин (заочна форма)					
	л	лаб	сем	п	с.р.	усього	л	лаб	сем	п	с.р.	усього
Модуль 1. Вступ до курсу. Теоретичні засади електронного урядування та е-демократії в цифровій державі												
Тема 1. Цифрова держава: передумови виникнення, поняття, основні складові і ознаки	3	-	-	4	15	22	2	-	-	2	18	22
Тема 2. Електронна демократія	2	-	-	4	16	22	1	-	-	2	18	21
Тема 3. Державна інформаційна політика та публічне управління інформаційною сферою	2	-	-	4	17	23	1	-	-	4	18	23
Разом за модулем 1	7	0	0	12	48	67	4	0	0	8	54	66
Модуль 2. Організаційне та правове забезпечення електронного урядування та електронної демократії												
Тема 1. Правове забезпечення розвитку електронного урядування	2	-	-	4	17	23	1	-	-	2	18	21
Тема 2. Технології електронного урядування в цифровій державі	2	-	-	4	12	18	1	-	-	2	18	21

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма)						Кількість годин (заочна форма)					
	л	лаб	сем	п	с.р.	усього	л	лаб	сем	п	с.р.	усього
Тема 3. Електронні адміністративні послуги	2	-	-	4	16	22	1	-	-	2	18	21
Тема 4. Інформаційна (кібер)безпека у цифровій державі	2	-	-	6	12	20	1	-	-	2	18	21
Разом за модулем 2	8	0	0	18	57	83	4	0	0	8	72	84
Курсовий проект (робота)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Усього годин	15	0	0	30	105	150	8	0	0	16	126	150

Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Цифрова держава: передумови виникнення, поняття, основні складові і ознаки	3
2	Тема 2. Електронна демократія	2
3	Тема 3. Державна інформаційна політика та публічне управління інформаційною сферою	2
4	Тема 4. Правове забезпечення розвитку електронного урядування	2
5	Тема 5. Технології електронного урядування в цифровій державі	2
6	Тема 6. Електронні адміністративні послуги	2
7	Тема 7. Інформаційна (кібер)безпека у цифровій державі	2
Всього годин		15

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Діагностика цифрової готовності держави	2
2	Картування зацікавлених сторін (Stakeholder Mapping) у цифровій державі	2
3	Аналіз платформи е-демократії та дизайн нового механізму	4
4	Законодавча експертиза та рекомендації щодо гармонізації з ЄС	4
5	Робота з реальними платформами та аналіз архітектури	4
6	Проектування е-послуги для громад або державної установи	4
7	Розроблення плану управління кіберінцидентом	4
8	Розробка інформаційної політики для регіону/громад	4

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
9	Розробка стратегії цифрового розвитку громади та оцінювання результатів	2
Всього годин		30

Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Цифрова держава: передумови виникнення, поняття, основні складові і ознаки	15
2	Електронна демократія	16
3	Державна інформаційна політика та публічне управління інформаційною сферою	17
4	Правове забезпечення розвитку електронного урядування	17
5	Технології електронного урядування в цифровій державі	12
6	Електронні адміністративні послуги	16
7	Інформаційна безпека в цифровій державі	12
Всього годин		105

Методи навчання

Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- Усне або письмове опитування

Методи навчання:

- Проблемне навчання
- Практико-орієнтоване навчання
- Змішане навчання
- Командна робота
- Лекція
- Практичне заняття
- Навчання через дослідження

Оцінювання результатів навчання

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Модуль 1. Вступ до курсу. Теоретичні засади електронного урядування та е-демократії в цифровій державі		
Модульна контрольна. Модульна контрольна робота з теоретичних засад електронного урядування та е-демократії	ПРН 4, ПРН 5, ПРН 8. Модуль ознайомлює студентів із поняттями цифрової держави, електронної демократії та їх складовими. Вивчає теоретичні засади електронного урядування, основи державної інформаційної політики та публічного управління інформаційною сферою. Студенти здобудуть знання про сучасні цифрові технології, інструменти та методи, необхідні для розвитку та впровадження електронних сервісів і демократії.	30
Самостійна робота. Цифрова держава: передумови виникнення, поняття, основні складові і ознаки		25
Самостійна робота. Електронна демократія		25
Самостійна робота. Державна інформаційна політика та публічне управління інформаційною сферою		20
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Організаційне та правове забезпечення електронного урядування та електронної демократії		
Модульна контрольна. Модульна контрольна робота з правового та технологічного забезпечення е-урядування	ПРН 4, ПРН 5, ПРН 8. Модуль охоплює правові, організаційні та технологічні аспекти розвитку електронного урядування та е-демократії. Студенти вивчать правове забезпечення, технології електронного урядування, електронні адміністративні послуги та інформаційну безпеку у цифровій державі. Це дозволить сформувати компетентності у впровадженні сучасних цифрових рішень у публічному управлінні.	30
Самостійна робота. Правове забезпечення розвитку електронного урядування		20

Тема	Результати навчання	Оціночні бали
Самостійна робота. Технології електронного урядування в цифровій державі		20
Самостійна робота. Електронні адміністративні послуги		15
Самостійна робота. Інформаційна безпека в цифровій державі		15
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота (разом за семестр)		70
Підсумковий екзамен		30
Разом за курс		100

Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамен/залік)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Лабораторні, самостійні та модульні роботи необхідно здавати у заплановані терміни. Перескладання модульних робіт допускається за наявності поважних причин у визначені кафедрою строки.
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування, використання сторонніх матеріалів і несанкціонованих пристроїв під час виконання контрольних робіт, заліку або екзамену заборонено.
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. Пропуски відпрацьовуються згідно з індивідуальним графіком та правилами кафедри.

Навчально-методичне забезпечення

-електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/mod/book/view.php?id=625334>);

Рекомендовані джерела інформації

1. Дубова, С. В. (2017). Електронне урядування [Навчально-методичний посібник]. Центр учбової літератури.
2. Євсюкова, О. В. (2019). Механізми управління розвитком сервісно-орієнтованої держави: теорія, методологія, практика [Монографія]. ТОВ “Август Трейд”.
3. Грицяк, Н. В. (Ред.). (2014). Електронні послуги [Навчальний посібник]. НАДУ.
4. Кресіна, І. О. (Ред.). (2018). Правовий вимір державної інформаційної політики України в умовах глобальних викликів [Монографія]. Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України.
5. Куйбіда, В. С., & Карпенко, О. В. (Ред.). (2018). Інформаційно-комунікативна діяльність органів публічної влади [Монографія]. ЦП “Компринт”.
6. Куйбіда, В. С., Петроє, О. М., Федулова, Л. І., & Андрощук, Г. О. (2019). Цифрові компетенції як умова формування якості людського капіталу: аналітична записка [Аналітична записка]. НАДУ.
7. Семенченко, А. І., & Дрешпак, В. М. (Ред.). (2017). Електронне урядування та електронна демократія [Навчальний посібник у 15 частинах]. <https://onat.edu.ua/project/eurjaduvannja-ta-e-demokratija/>
8. Соловйов, С. Г., & Грицяк, Н. В. (2015). Електронна демократія [Навчальний посібник]. НАДУ. <http://academy.gov.ua/infpol/pages/dop/2/files/6b6901a9-7d53-4a54-90a8c894e3fbd91b.pdf>
9. Ковбасюк, В., Трощинський, В. П., & Сурмін, Ю. П. (Ред.). (2010). Енциклопедичний словник з державного управління [Довідник]. НАДУ.
0. Гусарєв, С. Д. (Ред.). (2021). Підготовка до єдиного державного кваліфікаційного іспиту здобувачів магістратури 281 «Публічне управління та адміністрування» [Навчальний посібник]. Національна академія внутрішніх справ.
1. Українська Спілка промисловців і підприємців. (2015). Цифрова адженда України – 2020: концептуальні засади, першочергові сфери, ініціативи, проєкти “цифровізації” України до 2020 року [Концепція]. <https://ucci.org.ua/uploads/files/58e78ee3c3922.pdf>
2. Європейський інформаційний центр при Верховній Раді України. (2018). Законодавство та стратегії у сфері кібербезпеки країн Європейського союзу, США, Канади та інших держав [Аналітичний матеріал]. <http://euinfocenter.rada.gov.ua/uploads/documents/28982.pdf>
3. Інститут політичних та етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. (2019). Зміна цивілізаційної парадигми розвитку України: теоретико-методологічний аналіз [Аналітична розвідка]. ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України.

4. Конотопцев, О. (2017). Використання інформаційно-комунікаційних технологій в процесі надання адміністративних послуг [Стаття]. Retrieved from <http://fmd.kh.ua/news/vikoristannya-informatsijnokomunikatsijnih-tehnologij-v-protsesi-nadannya-administrativnih-poslug.html>
5. Марутян, Р. Р. (2019). Механізми інтелектуального забезпечення політики національної безпеки України: зміст та структура. *International Academy Journal Web of Scholar*, 1(43), 26–31.
6. Саєнко, О. (2019). Діджиталізація державного управління та інноваційні технології – найпотужніші інструменти подолання корупції [Аналітична стаття]. <https://www.kmu.gov.ua/news/oleksandr-sayenko-didzhitalizaciya-derzhavnogo-upravlinnya-ta-innovacijni-tehnologiyinajpotuzhnishi-instrumenti-podolannya-korupciyi>
7. Семенченко, А. І. (2014). Теоретико-методологічні засади інституалізації державного управління у сфері електронного урядування. *Електронний журнал Національної академії державного управління при Президентові України*, 14. Retrieved from <http://www.academy.gov.ua/ej/ej14/txts/Semenchenko.pdf>
8. Evsyukova, O., & Fyshchuk, I. (2020). Effective communication in digital transformation of service state during change management processes in Ukraine. *Public Policy and Administration*, 19(2), 172–188. <https://doi.org/10.13165/VPA-20-19-2-08>
9. Evsyukova, O., Fyshchuk, I., & Smalskys, V. (2021). The information and communication support of public authorities in the context of using knowledge management in human resources. *Public Policy and Administration*, 20(2), 260–270. <https://doi.org/10.13165/VPA-21-20-2-10>
10. Evsyukova, O. (2021). The current challenges of cyber security specialists' training in Ukraine. In *Proceedings of FAI-PMASSB 2021* (Vol. 6, Issue 2, pp. 45–52). ISBN: 978-93-91342-52-4. <https://www.faipublications.com/>
11. Evsyukova, O. (2021). Political digitalization for ukrainian society – challenges for cyber security. *Cybersecurity and Law*, 5(1), 38–45. Retrieved from <https://www.cybersecurityandlaw.pl/> ISSN: 2651493
12. Kireyev, A., Potii, V., & Davydiuk, O. (2024). National cybersecurity governance: Ukraine [Звіт]. NATO Cooperative Cyber Defence Centre of Excellence. https://ccdcoe.org/uploads/2024/08/National-Cybersecurity-Governance_Ukraine_Davydiuk_Potii_2024.pdf
13. Pirozhkova, A. S. (2025). Електронне врядування в Україні: інновації, виклики та перспективи розвитку. *Науковий Вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право»*, 4(2), 89–102.
14. Gurzhii, A. (2025). The development of electronic public services in Ukraine. *Foreign Trade: Economics, Finance, Law*, 98, 156–174. <https://doi.org/10.31617/tr.knute.edu.ua>

5. Vasilenko, V. M. (2025). Communities as cybersecurity actors: Education, monitoring and legal components. *Науковий вісник Національного університету цивільного захисту України*, 1, 123–135.
6. Євсюкова, О. В. (2017). Модернізація як складова суспільних трансформацій у контексті побудови сервісно-орієнтованої держави в Україні. In В. С. Куйбіда & І. В. Розпутенко (Ред.), *Національні цінності й національні інтереси в системі публічного управління: матеріали наук.-практ. конф. за міжнар. частю* (Т. 1, с. 99–102). НАДУ.
7. Євсюкова, О. В. (2018). Соціальні мережі та соціальний капітал як чинники розвитку сервісно-орієнтованої держави. *Теорія та практика державного управління: Науковий вісник Харківського РІДУ при Президентіві України*, 1(60), 1–8.
8. Євсюкова, О. В. (2021). Особливості підготовки фахівців у сфері кібербезпеки: сучасні виклики та перспективи. *Державне управління: удосконалення та розвиток*, 2. Retrieved from <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1961>
9. Карпенко, О. В. (2017). Інформаційно-комунікативна діяльність виконавчих органів місцевих рад в Україні. In *Ефективність державного управління: зб. наук. пр. ЛРІДУ НАДУ при Президентіві України* (Вип. 4(53), с. 133–140). ЛРІДУ НАДУ.
0. Чукут, С. А. (2020). Сутність електронного уряду та принципи його організації. *Вісник НАДУ*, 429–433.
1. Хаустова, М. (2022). Державна політика в сфері цифровізації: теоретичний аспект. Retrieved from <http://archive.mcnd.org.ua>
2. Eurasia Foundation. (2025). Ukraine digital transformation activity [Проектний опис]. Retrieved from <https://www.eurasia.org/project/digital-transformation-activity-en/>
3. Haurauski, Y., & Ionan, V. (2025). Ukraine's digital transformation is making international headlines. *Digital State*, 14(8). Retrieved from <https://digitalstate.gov.ua/news/govtech/Ukraines-digital-transformation-is-making-international-headlines>
4. Haurauski, Y. (2025). Digital transformation fuels democratic engagement and state resilience in Ukraine. *Digital State*, 18(9). Retrieved from <https://digitalstate.gov.ua/uk/news/govtech/in-Ukraine-digital-transformation-fuels-democratic-engagement-and-state-resilience>
5. Mostova, A. (2024). Digital transformation of business in Ukraine. *Baltic Region Journal of Business and Economics*, 18(4), 67–89. <https://doi.org/10.2478/brjbe-2024-0005>
6. National Cyber Security Index (NCSI). (2025). Ukraine country profile. Retrieved from <https://ncsi.ega.ee/country/ua/>
7. Pozdieiev, A. (2025). The role of digitalization in public administration: Challenges and prospects of Ukraine. *Public Management and Administration*, 8(1), 34–51.

8. Rapp, M. (2025). Digital transformation under the pressure of circumstances. Vox Ukraine, 15(3). Retrieved from <https://voxUkraine.org/en/digital-transformation-under-the-pressure-of-circumstances>
9. Vox Ukraine. (2024). State digital transformation in Ukraine: 2019–2024 review – A systematic analysis of regulatory changes and progress. Retrieved from <https://voxUkraine.org/en/state-digital-transformation-in-Ukraine-2019-2024-review>
10. Khazar Journal of Humanities and Social Sciences. (2024). Digital services development in Ukraine: Current state and prospects. Khazar Journal, 15(2), 134–151. Retrieved from <https://ejournal.khazar.org/index.php/kjhss/article/download/35/33/65>
11. Cyber Information Portal Ukraine. (2025). Ukraine's government overhauls critical infrastructure cybersecurity with new risk-based approach [Новина]. Retrieved from <https://cip.gov.ua/en/news/kiberzakhist-kritichnoyi-infrastrukturi-perekhodit-na-rizik-oriyentovanu-model-uryad-onoviv-vimogi>
12. Верховна Рада України. (2022). Про медіа [Закон України № 2849 – IX від 13 грудня 2022 року]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2849-20>
13. Президент України. (2021). Про Стратегію кібербезпеки України [Указ Президента України № 447/2021 від 26 серпня 2021 року]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/447/2021>
14. Кабінет Міністрів України. (2016). Концепція розвитку електронного урядування в Україні [Розпорядження Кабінету Міністрів]. Retrieved from <https://www.kmu.gov.ua/>
15. Верховна Рада України. (2015). Про доступ до публічної інформації [Закон України № 2939-VI]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>
16. Верховна Рада України. (2015). Про захист персональних даних [Закон України № 2297-VI]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17>
17. Верховна Рада України. (2015). Про електронні довірені послуги [Закон України № 2155-VIII]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19>
18. Верховна Рада України. (2017). Про електронний документообіг [Закон України № 851-VIII]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-19>
19. Верховна Рада України. (2015). Про електронні підписи [Закон України № 851-IV]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15>
20. Президент України. (2017). Стратегія розвитку інформаційного суспільства в Україні [Указ Президента України]. Retrieved from <https://www.president.gov.ua/>
21. Кабінет Міністрів України. (2020). Стратегія кібербезпеки України на період до 2025 року [Розпорядження Кабінету Міністрів]. Retrieved from <https://www.kmu.gov.ua/>
22. Міністерство цифрової трансформації України. (2021). Цифровий розвиток України 2021–2025 [Стратегічний документ]. Retrieved from <https://thedigital.gov.ua/>

3. Міністерство цифрової трансформації України. (2020). Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 роки [Електронний ресурс]. Retrieved from <https://thedigital.gov.ua/>
4. Дія. Портал державних послуг онлайн. Retrieved from <https://diia.gov.ua/>
5. Міністерство цифрової трансформації України. Retrieved from <https://thedigital.gov.ua/>
6. Офіційне інтернет-представництво Президента України. Retrieved from <https://www.president.gov.ua/>
7. Офіційний портал Верховної Ради України. Retrieved from <https://rada.gov.ua/>
8. Офіційний портал реформи децентралізації владних відносин в Україні. Retrieved from <https://decentralization.gov.ua/>
9. Офіційний сайт Національного агентства з питань державної служби. Retrieved from <https://nads.gov.ua/>
10. Урядовий портал України. Retrieved from <https://www.kmu.gov.ua/>
11. Діджитальна держава України. Retrieved from <https://digitalstate.gov.ua/>
12. Центр кіберінформації України. Retrieved from <https://cip.gov.ua/>
13. European CAF Resource Centre (EIPA). Retrieved from <https://www.eipa.eu/portfolio/european-caf-resource-centre/>
14. NATO Cooperative Cyber Defence Centre of Excellence (CCDCOE). Retrieved from <https://ccdcoe.org/>